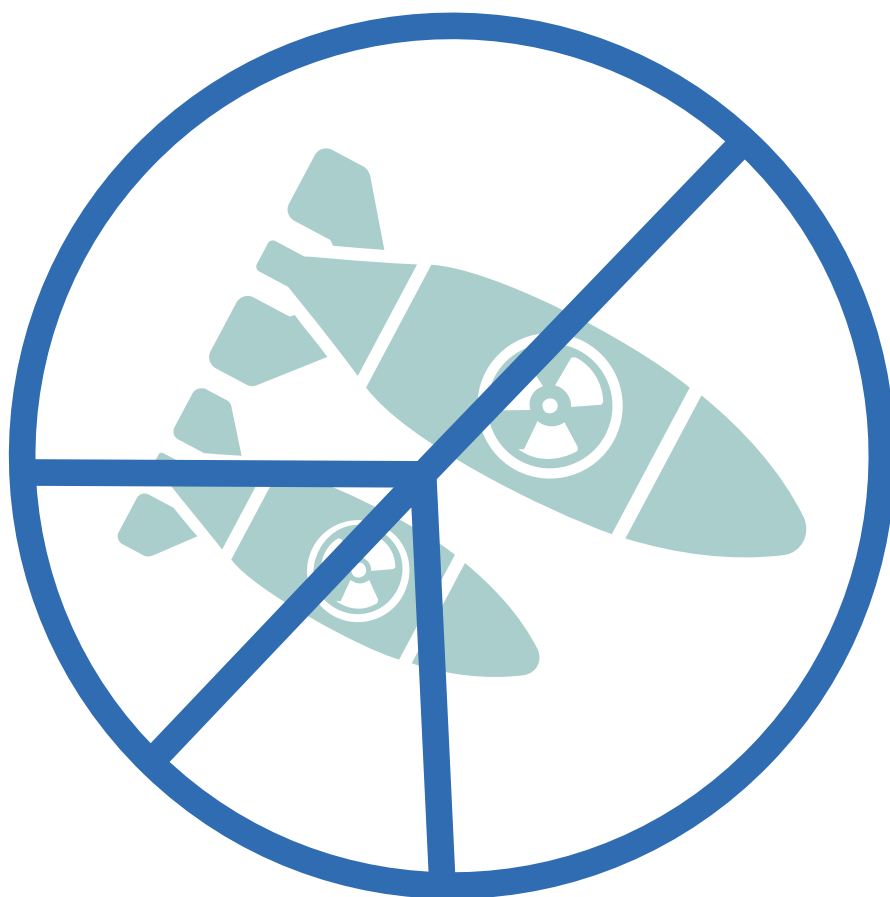

La nostra veu pel desarmament

Incidència local pel Tractat
de Prohibició d'Armes Nuclears
(TPAN)

FundiPau

Continguts

1.	Presentació:
Compromís amb la pau
i la democràcia	4.	Proposta d'activitats
per cicles educatius
2.	Què pretenem?	5.	I després, què?
3.	Marc conceptual:
Pau, democràcia i
desarmament nuclear	6.	Recursos

1.

Presentació: Compromís amb la pau i la democràcia

Vivim un moment global encara més perillós del que semblava fa només uns mesos, marcat per una creixent onada de militarització, un preocupant auge dels autoritarismes i, ara, per la represa de la cursa nuclear per part d'algunes potències. El recent anunci de Trump de reprendre els assajos d'armes nuclears als Estats Units — una decisió que posa en qüestió decennis de moratòria — revela que la lògica de dissuasió torna amb força, i amb ella, la possibilitat real d'una nova escalada armamentística. En aquest escenari, la celebració del Dia Escolar de la Noviolència i la Pau (DENIP), el 30 de gener, adquireix una rellevància especial. Aquesta proposta didàctica vol ser una eina per als centres educatius que no es conformen amb la realitat actual i que volen ser part activa en la construcció d'una veritable cultura de pau.

Aquesta proposta s'ha dissenyat amb un doble objectiu. D'una banda, busca connectar l'alumnat amb un dels reptes més urgents de la humanitat: l'eliminació de les armes nuclears, donant suport a la campanya global pel Tractat sobre la Prohibició de les Armes Nuclears (TPAN) a través d'accions concretes en l'àmbit municipal. De l'altra, vol empoderar els infants i joves com a agents de canvi democràtic. Més que una lliçó temàtica, aquesta guia acompanya l'alumnat en la seva primera (o pròxima) experiència concreta de participació democràtica, passant de l'aprenentatge a l'aula a la interacció tangible amb el govern local.

2.

Què pretenem?

Aquesta proposta educativa no busca només informar, sinó també formar per a l'acció transformadora. Per això, hem definit uns objectius clars que orienten totes les activitats i que connecten l'aprenentatge a l'aula amb un impacte real en la nostra societat. Volem que els infants i joves comprenguin que la seva veu té valor i que, organitzats, poden contribuir a construir un món més just i segur.

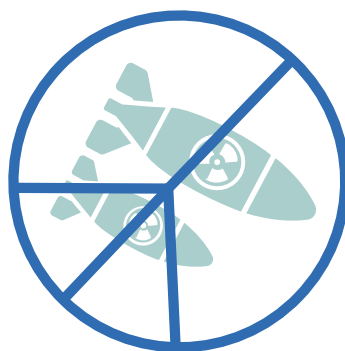
Els objectius principals d'aquesta iniciativa són:

1 Donar suport a la campanya d'aprovació de mocions a favor del TPAN. Com a membres de la Campanya Internacional per a l'Abolició de les Armes Nuclears (ICAN), des de FundiPau creiem que la implicació de la societat civil és fonamental per pressionar els governs. A través d'aquesta proposta, els centres educatius es converteixen en un altaveu més del moviment global que exigeix un món lliure d'armes nuclears, començant per la implicació dels seus ajuntaments.

2 Fomentar la consciència democràtica i la participació ciutadana. Les activitats permetran a l'alumnat entendre la democràcia no només com un sistema de vot, sinó com un espai on la ciutadania té el dret i la responsabilitat d'influir en els poders públics. Com recull el nostre ideari, "al final no són els governs que transformen les societats, sinó les societats que transformen els governs." Volem que els estudiants experimentin aquest poder en primera persona.

Per assolir aquests objectius, és essencial que tant educadors com alumnes comparteixin un marc conceptual sòlid. A continuació, exposem les idees clau que sustenten aquesta proposta.

Aquest apartat ofereix als docents les bases teòriques necessàries per guiar l'alumnat a través de les activitats de manera efectiva. Comprendre aquests conceptes és el primer pas per a una participació conscient i significativa que vagi més enllà de la simple realització d'una tasca escolar i esdevingui una autèntica experiència d'aprenentatge cívica.

3.

Marc conceptual: Pau, democràcia i desarmament nuclear

3.1. Un món en pau és possible: la pau positiva

Sovint s'entén la pau simplement com l'absència de guerra o de violència directa. Nosaltres defensem el concepte de pau positiva, que va molt més enllà. La pau positiva no es limita a aturar la violència física, verbal, cultural... sinó que exigeix construir les condicions socials, econòmiques i polítiques que garanteixin l'equitat, la dignitat i la justícia per a totes les persones. Només revertint les situacions de violència estructural —aquelles que impedeixen el desenvolupament i la vida digna de les persones— podem evitar que creixin els gèrmens de nous conflictes violents.

3.2. La democràcia es construeix cada dia

La pau i la democràcia són un camí compartit. Una societat justa i pacífica només pot florir en un entorn democràtic que respecti els drets humans i les llibertats fonamentals. Però la democràcia és molt més que votar cada quatre anys; és una manera de viure que s'exerceix cada dia en espais de convivència com l'escola o l'institut. La seva qualitat "requereix, sobretot, l'existència de persones autònomes, de ciutadans i ciutadanes lliures disposades a fer ús de la paraula amb responsabilitat". L'escola és, per tant, un espai privilegiat per viure la democràcia, aprendre a dialogar, a gestionar conflictes i a prendre decisions col·lectives.

3.3. L'Amenaça nuclear i el Tractat sobre la Prohibició de les Armes Nuclears (TPAN)

Les armes nuclears representen la màxima expressió de la violència i constitueixen una amenaça existencial per a tota la humanitat. Segons dades del SIPRI Yearbook, a principis de 2025, nou estats posseïen aproximadament 12.241 armes nuclears, moltes d'elles en estat d'alerta operativa.

Com a resposta a aquesta amenaça, el 7 de juliol de 2017, les Nacions Unides van adoptar el Tractat sobre la Prohibició de les Armes Nuclears (TPAN). Aquest acord històric és el primer instrument de dret internacional que prohibeix de manera explícita i completa les armes nuclears, incloent-ne el desenvolupament, la producció, la possessió, l'ús o l'amenaça d'ús.

3.4. La força de les ciutats: La crida de l'ICAN als municipis

La Campanya Internacional per a l'Abolició de les Armes Nuclears (ICAN) va llançar la campanya "Les ciutats recolzen el TPAN" per implicar els governs locals en la promoció del desarmament nuclear. La campanya convida les ciutats i pobles a sumar-se a una crida global per pressionar els seus governs nacionals perquè signin i ratifiquin el Tractat. El text de la crida és el següent:

“ La nostra ciutat / poble està profundament preocupada per la greu amenaça que representen les armes nuclears per a les comunitats de tot el món. Creiem fermament que els nostres residents tenen dret a viure en un món lliure d'aquesta amenaça.

Qualsevol ús d'armes nuclears, sigui deliberat o accidental, tindria conseqüències catastròfiques, de llarg abast i duradores per a les persones i el medi ambient. Per tant, acollim amb beneplàcit l'adopció del Tractat sobre la Prohibició de les Armes Nuclears per part de les Nacions Unides en 2017, i li fem una crida al nostre govern nacional que el signi i ratifiqui al més aviat possible ”

Un cop un municipi s'adhereix a la crida, se li suggereixen una sèrie de passos per fer efectiva la seva contribució.

Passos que pot fer un municipi adherit:

→ **Informar el govern nacional:** Comunicar la decisió de l'ajuntament i instar-lo a adherir-se al TPAN.

→ **Adreçar-se als mitjans de comunicació:** Emetre un comunicat de premsa per donar visibilitat a la seva posició.

→ **Anunciar als residents:** Distribuir informació sobre l'amenaça nuclear i els esforços globals per eliminar-la.

→ **Desinvertir els fons públics:** Assegurar-se que els fons municipals no s'inverteixen en empreses que produeixen armes nuclears.

Amb aquest coneixement, els estudiants estan preparats per passar a l'acció i fer sentir la seva veu a les seves comunitats locals.

4.

Proposta d'activitats per cicles educatius

Les activitats que proposem a continuació estan dissenyades per ser flexibles i adaptables a les diferents edats i als contextos locals de cada centre. L'objectiu és que tots els cicles educatius puguin participar d'una manera significativa en aquesta acció d'incidència cívica.

Premissa: Abans de començar, el docent ha de verificar si el seu municipi ja ha aprovat una moció de suport al TPAN. Aquesta informació determinarà quina de les dues opcions de l'activitat (Opció A o Opció B) cal seguir.

Una primera tasca de la proposta pot ser fer a l'alumnat comprovar si el seu poble o ciutat ha aprovat una moció d'aquestes característiques consultant la [Campanya Internacional per a l'Abolició de les Armes Nuclears \(ICAN\)](#).

4.1. Cicle Inicial i mitjà de primària (1r, 2n, 3r i 4t de primària)

Objectius Generals:

Familiaritzar-se amb els conceptes de pau i comunitat.

Entendre que podem expressar els nostres desitjos a les persones que prenen decisions.

Objectius específics:

Crear un dibuix que representi un desig de pau per al seu poble o ciutat.

Identificar l'alcalde/essa com una figura important de la seva comunitat.

Temps estimat:

1 sessió de 45-60 minuts.

Desenvolupament de l'activitat:

→ **Pas 1: Conversa inicial (15 minuts).** Iniciarem una conversa en rotllana amb preguntes obertes com: [Què és la pau per a vosaltres? Què ens agrada del nostre poble/ciutat? Com podem fer que sigui un lloc encara millor i més pacífic?](#)

→ **Pas 2: L'art per la pau (20-30 minuts).** Convidarem els infants a fer un dibuix adreçat a l'alcalde o alcaldessa.

Opció A (Municipis SENSE moció TPAN): "Dibuixem el nostre desig de pau per a l'alcalde/essa". L'objectiu és que representin un món sense armes perilloses, centrant-se en imatges positives: infants jugant, la natura, símbols de pau com coloms o flors, inspirant-se en les propostes artístiques de la nostra campanya

de 2015, 'Bombes, mai més!', que transforma imatges de violència en símbols de pau.

Opció B (Municipis AMB moció TPAN): "Dibuixem les gràcies a l'alcalde/essa per ajudar a la pau". El dibuix serà una nota d'agraïment pel compromís del seu ajuntament amb la pau mundial, utilitzant igualment imatges positives i alegres.

→ **Pas 3: Enviament col·lectiu (5 minuts).** Explicarem que reunirem tots els dibuixos en un sobre gran i els enviarem a l'ajuntament perquè l'alcalde o alcaldessa pugui veure els seus desitjos de pau, i l'animem a continuar fent accions polítiques que facin que el municipi contribueixi a la pau.

4.2. Cicle Superior de primària i ESO (5è i 6è de primària 1r i 2n d'ESO)

Objectius Generals:	Objectius Específics:	Temps estimat:
Comprendre el perill de les armes nuclears a un nivell bàsic.	Conèixer la història de la Sadako Sasaki i el simbolisme de les grues de paper.	1-2 sessions de 60 minuts.
Introduir el concepte d'incidència ciutadana a escala local.	Redactar un text breu i col·lectiu adreçat a l'alcalde/essa del seu municipi.	

Desenvolupament de l'activitat:

→ **Pas 1: Una història per a la pau (20 minuts).** Narrarem la [història de la Sadako Sasaki](#), la nena d'Hiroshima que va intentar fer mil grues de paper per demanar un desig. Explicarem com la grua d'origami es va convertir en un símbol internacional de pau i d'esperança per un món sense armes nuclears. Opcionalment, podem ensenyar a fer una grua de paper.

→ **Pas 2: Què podem fer nosaltres? (30 minuts).** Explicarem que, igual que els amics de la Sadako van continuar el seu missatge, nosaltres també podem enviar un missatge de pau a qui governa el nostre municipi.

Opció A (Municipis SENSE moció TPAN): Guiarem una discussió en grup per redactar una carta col·lectiva breu a l'alcalde/essa. La carta demanarà, amb paraules

senzilles, que l'ajuntament doni suport a l'esforç mundial per la pau aprovant la moció a favor del TPAN.

Opció B (Municipis AMB moció TPAN): Guiarem la redacció d'una carta col·lectiva. En aquest cas, la carta agrairà l'aprovació de la moció i preguntarà de manera senzilla quins passos s'han fet per comunicar aquesta decisió al Govern espanyol, tal com es demana a la moció.

→ **Pas 3: Signatura i enviament (10 minuts).** Tots els alumnes signaran la carta o s'hi adjuntarà una llista amb els seus noms. La carta, acompanyada si es vol de les grues de paper, s'enviarà a l'ajuntament.

4.3. 3r i 4t d'Educació Secundària Obligatòria (ESO)

Objectius Generals:

Analitzar el rol dels governs locals en la promoció de la pau i el desarmament.

Desenvolupar habilitats d'argumentació i redacció formal.

Objectius Específics:

Examinar el text de la proposta de moció a favor del TPAN.

Redactar una carta formal a l'alcalde/essa, argumentant la seva posició.

Temps estimat:

2 sessions de 50 minuts.

Desenvolupament de l'Activitat:

→ Pas 1: Investigació i anàlisi (30 minuts).

Dividirem l'alumnat en grups petits. Els proporcionarem el text de la crida de l'ICAN a les ciutats i els demanarem que el discuteixin: *Què demana exactament? Per què és important que les ciutats s'hi impliquin? Què significa que una ciutat insti el govern nacional a actuar?*

→ Pas 2: Redacció de la carta (40 minuts).

Cada grup redactarà un esborrany d'una carta formal dirigida a l'alcaldia.

Opció A (Municipis SENSE moció TPAN):

La carta ha d'argumentar a favor que l'ajuntament aprovi la moció. Els estudiants hauran d'utilitzar arguments propis del pacifisme vigent, com la importància de la seguretat humana per sobre de la seguretat militar (per exemple, prioritzar atendre les necessitats de les persones per sobre de la seguretat armada), la necessitat de construir una pau positiva i la responsabilitat d'actuar contra la violència estructural que representen les armes nuclears.

Opció B (Municipis AMB moció TPAN):

La carta ha de reconèixer l'aprovació de la moció i sol·licitar informació específica sobre la seva implementació. Els alumnes preguntaran directament per les accions suggerides per l'ICAN: *s'ha informat els mitjans de comunicació?, i als residents?, s'ha avaluat la possibilitat de desinvertir fons públics d'empreses armamentístiques?* Les preguntes s'han de formular de manera respectuosa, mostrant interès com a ciutadans joves i compromesos.

→ Pas 3: Revisió i enviament (20 minuts).

En una sessió final, es revisaran les cartes en gran grup, es triarà la millor o se'n crearà una de nova combinant els millors elements, i es prepararà per a l'enviament formal a l'ajuntament.

4.4. Batxillerat

Objectius Generals:

Analitzar de manera crítica la política internacional i els mecanismes de la democràcia participativa.

Dissenyar una acció d'incidència cívica completa.

Objectius Específics:

Investigar el posicionament d'Espanya i de l'OTAN sobre el TPAN.

Argumentar de manera fonamentada sobre les implicacions polítiques, ètiques i de seguretat del TPAN.

Elaborar una proposta d'acció per promoure la campanya a escala local.

Temps estimat:

2-3 sessions de 60 minuts.

Desenvolupament de l'Activitat:

→ **Pas 1: Seminari-Debat (60 minuts).** Organitzarem un debat sobre el tema: "[Hauria de signar Espanya el TPAN sent membre de l'OTAN?](#)". Proporcionarem a l'alumnat textos de FundiPau que contraposen la seguretat militarista amb la seguretat humana, i dades dels anuaris del SIPRI sobre la nova cursa d'armament nuclear. Això els obligarà a enfrontar-se a les complexes realitats polítiques i a construir arguments sòlids.

Per treballar aquest debat es pot fer servir el material en anglès de la Campanya Internacional per a l'[Abolició de les Armes Nuclears \(ICAN\)](#)

→ **Pas 2: Disseny de l'Acció d'Incidència (60 minuts).** A partir de les conclusions del debat, els estudiants treballaran en grups per dissenyar una acció d'incidència concreta.

Opció A (Municipis SENSE moció TPAN): La tasca és dissenyar una mini campanya per aconseguir que l'ajuntament aprovi la moció. Podria incloure la redacció d'una nota de premsa per a la revista de l'institut o mitjans locals, el disseny d'una publicació

informativa per a xarxes socials, o la preparació d'una presentació formal per exposar-la davant d'un representant polític local.

Opció B (Municipis AMB moció TPAN): La tasca és dissenyar una acció de seguiment. Els estudiants podrien redactar un article d'opinió per a un diari local analitzant la importància de la moció i reclamant accions concretes de seguiment (com la desinversió). També podrien investigar, a través de recursos com la pàgina web de l'organització [Don't Bank on the Bomb](#), quines empreses participen en la producció d'armes nuclears i escriure a l'ajuntament per preguntar si s'hi inverteixen fons municipals.

→ **Pas 3: Presentació i planificació (60 minuts).** Cada grup presenta la seva proposta. Com a classe, es vota l'acció més viable i es crea un pla senzill per intentar dur-la a terme.

5.

I després, què?

La nostra acció individual té molt més valor quan la sumem a la de moltes altres persones. Per això, us convidem a fer visible el vostre treball a través del [Mapa DENIP](#), una iniciativa col·laborativa de FundiPau que recull les accions per la pau realitzades per escoles, instituts i espais de lleure d'arreu de Catalunya.

Adicionalment, passades unes setmanes, es pot demanar a l'alumnat que s'informin si la proposta realitzada d'aprovació d'una moció ha tingut algun recorregut o no, o si hi ha hagut alguna reacció per part del consistori. Aquest exercici adverteix de la necessitat de fiscalització dels poders públics per part de la ciutadania. En el cas que l'ajuntament tingui previst aprovar la moció pot ser una bona idea participar amb l'alumnat en el ple que l'aprovi.

6.

Recursos

A la pàgina de [FundiPau](#) podeu trobar nombrosos materials útils pel disseny de la campanya o per aprofundir en el coneixement del perill de les armes nuclears.

Recentment, en col·laboració amb Fundesplai, hem desenvolupat una guia educativa que permet al professorat no només treballar la promoció de la pau en una data determinada, sinó al llarg de tot el curs.

[Proposta Educativa "Amb veu i en pau"](#)

Testimonis reals dels Hibakushas, les persones supervivents al llançament de les bombes atòmiques, es poden trobar a la pàgina web *Hibakusha Stories*.

[Testimonis Hibakushas](#)

Aquestes commovedores històries podrien formar part de la campanya per tal de mostrar les conseqüències humanitàries catastròfiques de les armes nuclears.

Els assajos nuclears no són innocus, els perills que representen per la població són recollits en la pàgina sobre els impactes nuclears, amb testimonis que relaten els efectes patits.

[Impactes dels assajos nuclears](#)

La Campanya Internacional per a l'Abolició de les Armes Nuclears (ICAN) treballa infatigablement per engrandir el suport al Tractat de prohibició de les armes nuclears i per conscienciar del perill de les armes.

[Campanya Internacional per a l'Abolició de les Armes Nuclears \(ICAN\)](#)

Crida global per part de les ciutats i pobles a donar suport al Tractat sobre la Prohibició de les Armes Nuclears (TPAN) de l'ONU, en català.

[Les ciutats recolzen el TPAN](#)

